

SLOVENSKI NAROD.

Inače vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.

nasrati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin., za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Kmalova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 120—	celoletno K 140—
polletno 60—	polletno 70—
3 mesečno 30—	3 mesečno 35—
1 10—	1 12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno **naprej** po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kmalova ulica št. 5, 2. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in začetno frankovane. Rokopisov ne vrata.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Naše meje s strateškega vidika.

(Izpod peresa odličnega veščaka.)

Prinajmanje študijo o naših mejah proti Italiji in Nemški Avstriji s strateškega vidika in z željo, da bi si vzeli k srcu to resni memento vsi merodajni krogi, pa tudi vsi oni Slovenci, ki se ne morejo dovolj nagovoriti proti Srbom in Hrvatom ter sanjajo o nekaki imaginarni samostojni slovenski državi. Iz razprave je jasno razvidno, kako dolgo bi dihala ta slovenska država brez Hrvatov in Srbov med sosedoma na zapadu in severu. Naj navedemo iz pisma drugega strokovnjaka, ki je študijo pregledal, te-le vrste: »V spisu je strokovno in znanstveno oko piševo zelo jasno zapazilo vso resnost položaja, v katerem se nahaja skrajni severozapadni del naše domovine vsled meja, ki so potegnjene že sedaj ali jih namerava potegniti pariška konferenca.

Res je zelo težak vojaški položaj Slovenije. Sedanje italijanske in avstrijske meje jo postavljajo v težji položaj, kot se je nahajala Srbija od leta 1912. nasproti Avstro-Ogrski. Sreča je samo to, da stoji za Slovenijo cela Jugoslavija do Soluna, dočim so stali za Srbijo samo sovražniki . . .

Naše meje proti kraljevini Italiji.

Vojaška ocena mejne črte, ki je danes zasedena po vojski kraljevine Italije.

Če ne nastopijo v političnem pogledu bistvene in znatne spremembe, moramo eventualno računati tudi s tem, da ostane današnja mejna črta meja med kraljestvom SHS in kraljevino Italijo.

Neznatne spremembe te meje, o katerih se govori po časopisu in pogaja v Parizu, nimajo nikakega odločilnega vpliva na vojaško vrednost te meje. Vsled tega se lahko že danes izrazi zaključno mnenje o našem strateškem, operativnem in taktičnem položaju na zapadu in o vplivu, ki ga mora imeti ta položaj na duševni in gospodarski razvoj naše domovine, zlasti pa na razvojni razmer v obmejnih krajih, v prvi vrsti v Sloveniji ter nato v zapadni Hrvatski in Dalmaciji.

Tok zasedene mejne črte.

Vojska kraljevine Italije je zasedla črto, ki gre v glavnem od severa, pričenši pri Rožni dolini, preko Karavank in sicer čez Peč, Koreniško sedlo, Triglav, Hradico (kota 1965) Podbrsko sedlo, čez višine severo - zapadno Zalega loga, višino Bleguš (1563), Poljansko dolino, čez sedlo med Vrhniko in Gorenjim Logom (484), potem čez višino zapadno Cerkljanske kotline, čez Snežnik (1796), ter od tu v polukrogu čez Risnjak (528) proti Jadranskemu morju v prostoru med Reko in Bakrom.

Strateška važnost zasedene črte.

Vsak izobražen vojak po poklicu bo ugotovil s prvimi pogledi na karto, da je gori označena črta za Italijo meja čisto ofenzivnega značaja. Kdor je ustanovil to črto, ni smatral kot končno teritorialno razrešitev Italije proti vzhodu, kakor to trdijo in dokazujejo italijanski zastopniki, nasprotno se da iz značaja te meje povsem gotovo zaključiti, da ima kraljevina Italija še skrivne namene, to je, da zasede ob prvi priliki Savsko dolino in Ljubljansko kotlino in se polasti premočkov v Trbovljah, Hrastniku in Savinski dolini ter se s tem znatno ojači, ker nima premočkov, ki jih nujno rabi

za svojo zelo razvito industrijo in je drugače popolnoma navezana na uvoz. Italija bi se rada tudi v tem pogledu osamosvojila od svojih zaveznikov.

Za to mejo se krije brezdvomno strateški napad na Slovenijo, podoben onemu, ki ga je provel Ludendorff v času nekaj dni v Belgiji, samo da so si ustvarili Italijani še boljše strateške in operativne predpogoje, kot jih je imel Ludendorff.

Dokaz: Sedanja mejna črta je oddaljena od srca Slovenije, to je, od Savske doline in Ljubljanske kotline in glavnega mesta Slovenije, Ljubljane, 20—30 km, to je, dan hoda tudi za največje operativne enote.

Položaj v najvažnejšem prostoru meje, to je tam, kjer se sestane cesti iz Gorice in Trsta in kjer stopi tržaška železnica v Ljubljansko kotlino, je najslabši, ker je neposredni dohod v Ljubljansko kotlino, sedlo 484, v italijanskih rokah. Ker je obmejna črta naravnost pritisnjena na Savsko kotlino in se nahaja na vstopu v Ljubljansko kotlino, nam je vzeta možnost dobre obrambe, ker ni za obrambo sposobnega in taktičnega prostora. Sprejdi silno gorovje in masivi v rokah Italijanov, zadaj Savska dolina komaj 20 do 30 km v zaledju fronte, je lahko nedoglednih posledic za razvoj in kretanje večjih sil že pri malenkostnih vojnihih neizodah. S tem so si ustvarili Italijani tak vojaški položaj, da ni zasedba Ljubljane in Ljubljanske kotline, ki je ključ celoga našega obrambnega sistema, nikak operativni akt več ampak enostavno taktično podjetje, ki se lahko izvrši v pol dneva.

Se več, Ljubljana stoji s svojim za celo naše kraljestvo važnimi političnimi, duševnimi in vojnimi institucijami in s svojimi materijelnimi sredstvi popolnoma v dosegu težkih, normalnih, dalekosežnih topov, tako da je popolnoma in vedno pod vplivom italijanske volje.

V enakem položaju kot Ljubljana in cela Ljubljanska kotlina se nahaja tudi cela Savska dolina od Podkorena do vključno strateške važne železniške postaje Zalega vzhodno Ljubljane.

Italijani imajo v svojih rokah masiv Mangarta, Triglava in Hradice in Podbrsko sedlo, nadvladalo popolnoma dolino Podkorenske in Bohinjske Save ter imajo v svojih rokah vse dohode v ti dolini. Oni so vojaški gospo-

dari cele gornje Savske doline — od Podkorena do Radovljice — in cele Bohinjske kotline.

Ravno tako leži na njih ozemlju važno sedlo Podbrdo z višinami severozapadno Zalega loga ter pogorje z najvišjo točko 1563, Blegušem, kar jih dela za gospodarje Selške in Poljanske doline; v tem prostoru ležita Kranj in Skofja Loka slično kot Ljubljana v območju dalekosežnih italijanskih topov. Vsled tega je vporaba železniške proge Ljubljana-Jesenice-Celovec za prevažanje vojnihih enot skoro popolnoma nemogoča, ker je izpostavljena taktičnemu vplivu — in kar je hušje — tudi ognju italijanskih topov.

Posledice vsake italijanske akcije proti Savski in Ljubljanski kotlini je ta, da že z začasno izgubo tega prostora pade cel naš obrambni sistem na sever, meji v Celovški in Velikovski kotlini, ker bodo čete na tej fronti odrezane s to akcijo od svojega zaledja, umik proti vzhodu pa je tudi dvomljiv, tako da bi bila izgubljena cela naša obrambna moč na severni fronti med Velikovcem in Celovcem ter Celovcem in Karavankami. Dobro je, da se že danes opozori na to cel narod, da vé, kaj se nam lahko zgodi v resnem času pri majhni nesreči.

Kakšne moralne, gospodarske in politične posledice bi imela samo začasna izguba imenovanega prostora za celo državo, to ni predmet te študije in so poleg tega posledice nedogledne.

Mejna črta južno Ljubljanske kotline do morja ima isti značaj kot severni del meje. Vse važne točke in ključ vseh komunikacij se nahajajo v italijanskih rokah, tako, da je zagotovljena z napadom na Ljubljansko kotlino tudi bočna operacija proti kotlini Ribnica-Kočevje, kar znači zopet zgubo proge Ljubljana-Kočevje.

Italijanska meja proti Hrvatski ne igra take vloge, ker je gorski Kotar in Ogulinska županija nesposobna za razvoj večjih sil iz italijanske strani iz smeri Reke, ter bi služila za postranske operacije tako dolgo, dokler ne bi bila v zvezi z operacijo, ki bi se vodila skozi Liko v smeri na Ogulin.

Poleg tega je zavarovana italijanska strateška fronta v levem boku vsled Karavank, v desnem vsled morja, tako, da je tudi vsaka obramba »z napadom v sovražnikov bok« nemogoča.

Predno očrtam možnost naše obrambe proti vsem slučajnostim z italijanske strani, je potrebno, da se preišče razvoj sil in možnost operiranja in napredovanja vojske kraljevine Italije z ozirom na ozemlje in možnost življenja vojske v obmejnem prostoru.

Operativna ocena mejnega prostora v svrhu izvršitve strateškega napada.

V uvodu je dokazano, da nudi sedanja mejna črta — če bi ostala kot definitivna meja — Italijanom vse ugodnosti, da iznenadijo in izvrše, kadar hočejo, strateški napad.

Sedaj je treba pred vsem preiskati 1. je-li sposoben mejni prostor za razvoj velikih sil in hitro kretanje?

2. je-li strateški napad vedno mogoč in s kakimi silami?

3. v katerem času pride lahko vojska iz notranosti Italije kot daljna pomoč in kakšno vlogo igra poleg tega naše morje, zalivi in gospodarstvo nad tem morjem?

V mejnem prostoru imajo Italijani na razpolago za kretanje operativnih enot:

a) Cesta Trbiž-Bače-Bistrica: za napad na Rožno dolino in Celovško kotlino.

b) Cesta Trbiž-Podkoren: cesta Koritnica-Kranjska gora, pot in cesta Bogatin-Bled, Radovljica: vse tri — in poleg tega še dve poti — za napad na gorenjo Savsko dolino.

c) Cesta Podbrdo-Zalilog, Stara Loka-Kranj: cesta Cerkno-Poljane-Skofja-Loka: za napad na prostor severno Ljubljane.

d) Kombinirano cesto Rovte-Horjul-Dobrava-Sv. Vid ali Ljubljana: cesta Sp. Logatec-Vrhnika-Ljubljana: cesta Vrhnika-Laze-Crna vas-Ljubljana ter komčno cesta Rakek-Cerknica-Turjak-Ljubljana ali Turjak-Višnja gora: vse za napad na Ljubljansko kotlino in železniško stečiče v Grosupljem.

e) Cesta Sv. Peter-Grahovo-Nova vas-Lužarji-Vel. Lašče ali Nova vas-Sodražica-Ribnica, cesta Ilirska Bistrica - Vrhnika - Travnik - Grčane-Dolenja vas - Kočevje, vse za napad na kotlino Ribnica - Kočevje.

V celem 10 do 11 dobrih cest, kjer se lahko na vsaki premika po ena polska ali gorska divizija pešcev (t. j. 12 do 15 tisoč pešcev, 100 do 200 težkih mitraljez in 80 do 100 topov) in doseže lahko najpogostejše po enodnevni hoji cili — Savsko dolino in Ljubljansko kotlino.

Tu niso všteta mnogobrojna poljska in gorska pota, ker se lahko premikajo tudi večje taktične formacije, zlasti »alpinisti in bersaglieri« z gorsko opremo.

Poleg tega se lahko izvrši strateški napad na prvi mah (t. j. razvoj sil, mogoč v enem dnevu) s 120 do 150 tisoč puškami, 2500 mitraljezi in 800 do 1000 gorskimi, poljskimi in težkimi topovi.

Poleg tega je mogoča v Ljubljanski kotlini uporaba konjeniških divizij. Celotno napredovanje in napad lahko podpirajo že z mejne črte najtežji topovi, ker vodijo železnice ravno na najvažnejša topovska stojišča, kot je »sedlo 484« (južozapadno Vrhnike) in Podbrsko sedlo, tako da se lahko namestijo na teh stojiščih tudi najtežji topovi, ki nesejo 30 km in še več.

Ker so uporabljive imenovane ceste tudi za tovorne avtomobile, je mogoče, da se postavijo avtomobilizirane baterije na drugih važnih mejnih točkah.

Imenovane, dobro mi znane železniške proge omogočajo preskrbo čet s strelivom, življinam in sanitetnim materijalom v vsaki množini, zlasti proga Trst-Ljubljana.

Zgoraj je bilo teoretično izračunano, da bi lahko izvršili Italijani strate-

gični napad z vojsko 120 do 150 tisoč pušk ter da je prostor v operativnem smislu sposoben.

Za izvršitev strateškega napada je v prvi vrsti potrebno, da se vsled premikanja in kopičenja čete ne izda prezgodaj osnova. Zato pridejo v prvi vrsti v poštev za strateški napad tiste sile, ki se nahajajo stalno v dislokaciji na obmejnem prostoru.

Brezdvomno bo že zaradi tega, da se obrzdi pod pritiskom naše ljudstvo, ki je prišlo pod italijansko oblast, vzdrževala kraljevina Italija v obmejnem prostoru vzhodno Tilmenta in zlasti vzhodno Soče v mirnem času neobičajno visoko število operativnih enot.

Z ozirom na dislokacijo in prostor se lahko nahaja: v obmejnem prostoru Trbiž-Tolmin-Podbrdo, ena do dve diviziji pešcev z gorsko opremo.

v obmejnem prostoru Gorica-Sv. Lucija-Cerkno-Ildrija najmanj ena divizija pešcev.

v prostoru Trst-Ajdovščina-Postojna dve diviziji pešcev.

v prostoru Pula-Volosa-Sv. Peter dve diviziji pešcev.

Vse te sile bi se nahajale vzhodno Soče, t. j. Italija bi lahko po enem do dveh dneh hoda nenadoma koncentrirala na naših mejah 7—8 pehotnih divizij, ki štejejo v mirnem zvišanem stanju 50 do 60 tisoč pušk, 500 do 600 tisoč mitraljez in toliko topov, torej okoli 100 tisoč borcev.

S tem dejstvom moramo v bodoče računati, če nečemo biti presenečeni.

Dr. Milko Brezigar:

Krona se zamenja za krono.

Danes zjutraj je došla iz Beograda vest, da se je včeraj cel dan vršila zgodovinska seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo in rešilo valutno vprašanje. Ta seja je zgodovinskega pomena radi tega, ker se je z njo rešilo vprašanje, ki je razburjalo že mesece celo politično in gospodarsko javnost in ker so se postavili z novo valuto temelji za uspešnejše gospodarstvo.

O sklepu včerajšnje seje ministrskega sveta bo pisala bodočnost cele knjige, teoretičarji bodo desetletja o tem razpravljali in marsikatera teorija o denarju se bo vsled tega sklepa revidirala. Daleč nazaj v zgodovino bi morali poseči, da bi našli tako valutno reformo, kakor se je ravno kar zaključila v Beogradu.

Včerajšnji ministrski sklep je dalekosežen in se ne more v parčankih izčrpano predelati. Raditega hočem pribiti tukaj samo glavne točke.

V političnem oziru je ta zaključek velika zmaga idej, ki jih

za zdravila. Ko ta ni hotel vzeti denarja, mu je dejal:

»Vi ste predobrji, gospod doktor! Pregledali in preiskali ste zastoj mojega otroka. Napravili ste dolgo pot do mojega doma, ne da bi mi kaj za to računali. Potrudili ste se sami v lekarno po zdravila in jih namesto mene plačali. Nakopičili ste na moja plača do broto za dobroto. Zato mi ne hoste zamrlji, če vas iz hvaležnosti povabim — na liter vina.«

Zdravnik je bil s predlogom zadovoljen. Krenila sta v gostilno, kjer se je tedaj točila dobra kapljica po 1/16 sedanjih oceruških cen.

Namesto enega litra sta izpila dva litra. Med tem sta se prav odkritosrčno razgovarjala. Le enkrat je izginil zdravnik za nekaj časa iz sobe.

Ko je bil drugi liter prazen, je poklical delavec točalko, da plača. Točalka pa je kratko izjavila, da je račun že poravnal. Hihlatu je postavila pred mojega prijatelja papirnati zavoj z besedami: »Tu imate malo štruce za vaše male doma.«

(Konec priredbe.)

LISTEK.

Dr. Alojzij Kokali:

Dva ljubljanska tipa.

Običajno poletno zasedanje v »Zvezdi« se je začelo zaspano. Vročina je pritiskala naravnost neumljivo in od nikoder niti najmanjšega vetriča. Zato se je celo vročokrvnemu izancu kri polenila.

Tedaj primaha po »Zvezdi« visok Slovek. Mož je bil brez družbe, pa na njegovih desni bi itak ne mogel nihče hoditi. Tako nekrščansko je namreč metal pri hoji od sebe svojo desno roko.

Ko ga ugleda Lovro Lavtžar, vpo-kojeni predelavec tobačne tovarne, šine kakor blisk po koncu, sname svoj klobuk z glave, seže z njim skoraj do tal ter zavpije: »Dober dan, gospod doktor!«

Pozdravljenec po vojaško: Kazalec svoje desnice, v kateri je držal gorečo vrhunko, približa za vidno spoznanje h

kraicem svojega klobuka in zagodnja v svojo, bujnim šmarncam slično brado.

»Kdo je ta doktor?« vpraša Lavtžarja že po svojem poklicu vedno rado-vedni vpokojeni orožnik Podreberšek. »Poznam več kot pol Ljubljane, vendar tega gospoda ne. Gotovo se je šele v zadnjih dneh priselil. Doktor pravice ne bo, ker ga nisem slišal pri zadnjem porotnem zasedanju.«

»Meni se zdi zelo znan,« pripomni izjanski Orbec. »Menda sem ga srečal večkrat pred cerkvijo Jezusovega srca, ko sem med vojsko čakal in prežal na posavsko mleko.«

»Zakaj pa ne rajši ob dolenjskem mostu na izjansko?« uskoči mu prijateljsko v besedo vipavski Čurk. »Res, imeniten izjanski rododoljub si! Ali morebiti nimaš pravega zaupanja do izjanskih krav? Pa se saj ne bojiš, da molzejo namesto belega mleka veliko več poštene barjanske vode...«

»Naše poštene izjanske krave pustijo lepo na miru,« preseka ga srdito Orbec. »Tega gospoda sem, če kaj vem, večkrat zjutraj videl iti mimo cerkve Jezusovega srca. Noči je vojaško č-

pico, vedno malo bolj po strani, in bridko sabljico ob svojem boku.«

»Res je,« pritrdi Lavtžar. »Gospod doktor je služil za svetovne vojske kot vojaški zdravnik. Prepričan sem, da je bil najvestnejši med njimi.«

»Če kot vojaški zdravnik ni zaslužil na kupe denarja,« pripomni izjanski Orbec, »ni vredno, da močes pred njimi po tleh svoj klobuk!«

»Pa vendar zasluži, da se mu od-krivam do tal,« odvrne Lavtžar. »Imam prijatelja, navadnega delavca z mnogoštevilo rodbino. Nekaj let poprej, predno je oblekel gospod, o katerem vam hočem pripovedati, vojaško suknjo, je delavcu opasno obolet njegov najmlajši otrok. Letal je od zdravnika do zdravnika, da bi ga spravil k otroku daleč tja v ono onih ulic, ki se odcepljajo od Opekarske ceste. Toda mož je imel smolo. Tega zdravnika ni bilo doma. Drugi je imel ravno svojo ordinacijsko uro. Tretjemu je bilo predaleč. Četrtil je bil že malo pripravljen iti, toda zahteval je izvoščka itd.

Končno se je delavec na svojem krtčevnem potu zaletel k gospodu, ki

sem ga poprej pozdravil. Samo malo težko ga je našel, ker ni imel nobene tabele nabite na hiši.

Leta ni iskal nobenega izgovora in takoj je odšel z mojim prijateljem k otroku. Otroka je natančno pregledal in preiskal ter nato zapisal svoj recept. Pri ti priliki je zdravnik tudi videl, da je dobri Bog delavca pač bogato obdaril z otroki, v vseh drugih stvarih pa nanj popolnoma pozabil.

Pri odhodu je vprašal delavec s težkim srcem zdravnika po njegovem računu. Ta pa je samo odkimal in dejal: »Najbolje bo, da grem z vami kar do lekarnе. Potem bodo zdravila hitro gotova.«

Zdravnik in delavec sta stopila v lekarno. Zdravnik je izročil tam svoj recept. Ker so zdravnika v lekarni dobro poznali, so bili zdravila kmalu pripravljena. Zdravnik je vzel zdravila in kar tako mimogrede plačal zdravila, še predno je mogel to storiti prijatelj delavca.

Ko sta stopila iz lekarnе, je začel moj prijatelj pomisliti zdravniku denar

Zastopa Demokratska zajednica. Ta stranka, ki je sedaj nositeljica državne ideje in narodnega jedinstva, je pokazala, da stoji v njenih krogih državna ideja nad vse. Znano je, da so vladali v posameznih gručah Demokratske zajednice različni nazori glede rešitve valutnega vprašanja, da so si ti nazori tako nasprotni. Politični nasprotniki so upali, da bodo iz tega nesoglasja kovali kapital, razbili Demokratsko zajednico ter strogolavili vlado. Ko pa je prišel odločen trenutek, ko je bilo treba izreči zadnjo besedo o valutnem vprašanju, se je pokazala Demokratska zajednica v svoji pravi luči. Zastopniki nasprotničnih se interesov so pretehtali vse argumente, katere so drugi navajali, pozabili docela na svoje ožje interese ter upoštevali samo državni interes. Ker je grupa, ki je zahtevala, da se mora zamenjati krona za krono, s stvarnimi argumenti dokazala, da je v državnem interesu al pari zamenjava, se je druga grupa vklonila ter se pridružila boljšemu mnenju.

Iz tega se vidi, kako globoko čustvo za skupne državne interese je vkoreninjeno v vrstah Demokratske zajednice. Minister dr. Kramer je s stvarnimi razlogi dokazal, da je za sedaj najbolje, da se zamenja krona za krono in drugi ministri, ki so bili poprej drugega naziranja, so uvaževali tehtne razloge dr. Kramerja, ter soglašali z njim.

V gospodarskem oziru smo napravili s to rešitvijo valutne reforme neprecenljiv korak proti izboljšanju.

Država je s tem izrekla, da prevzame krono, v kolikor je markirana. Od izvršbe valutne reforme dalje bomo imeli jugoslovansko krono, ki se bo ne le po svoji vrednosti, ampak tudi po zunanji obliki razločevala od avstrijske ali poljske krone. Jugoslovanska krona nima nikakega posla več z avstrijsko.

Naša država garantira za novo jugoslovansko krono. Ona se obvezuje napram posetnikom nove krone, da se bodo te krone v bodočnosti zamenjale z zlatom ali srebrom. Važno je za nas, da bo bodoči parlament določil množino zlata ali srebra, ki ga bo plačala država za vsak bankovec. Za sedaj se določa v zakonu o Narodni banki, da služita kot garancija za nove kronske bankovce premoženje stare Srbske Narodne banke in en del našega državnega premoženja. Na ta način bomo močno dvignili vrednost krone napram tuji valuti. Upati je, da bo deviza v kratkem pala. Dosedaj je bila naša krona na zunanjem trgu skoro nepoznana, po izvršbi valutne reforme pa bo spadal naša novčanica med one, s kojima se trži na svetovnem trgu.

Naše gospodarstvo dobi s tem nov impulz. Importer bo dobil po nižjih cenah tujo valuto in naša država bo mogla zahtevati, da plačajo tuji, ki kupujejo pri nas naše pridelke, samo v jugoslovanskih kronah. Naši kroni so odprta vrata v daljni svet, v Francijo, Anglijo, Ameriko. Tam se bo kosala s tujim denarjem.

Sklep ministrskega sveta glede valutne reforme pravi nadalje, da bo parlament kasneje določil relacijo med krono in dinarjem. Za sedaj bo v kronskega teritoriju krožila samo nova krona.

Predno pride parlament skupaj, se pokaže prava vrednost krone in dinarja in potem se bo določila definitivna relacija. Sedaj je prišel čas, da pokaže naša jugoslovanska krona, koliko velja.

Ako pogledamo nazaj in si pred očimo hude borbe, ki so se vodile vsled valutnega vprašanja, moramo biti zadovoljni, da se je ta težak problem tako povoljno rešil za nas. Hvaležni moramo biti ministrom, da so se s tako resno voljo spravili na to vprašanje in da so pri tem upoštevali samo celokupen državni interes.

Politične vesti.

= **Politični klub** ima v smislu pravil svoj občni zbor v petek 23. t. m. ob 20 pri »Slonu«.

= **Seja Pripravljalnega odbora Narodnega sveta** za neodrešeno jugoslovansko ozemlje se vrši v petek 16. t. m. ob 6. ur v prostorih pisarne, Prazakova ulica, 3/1. — Pripravljalni odbor.

= **Krajevna organizacija JDS** v Šoštanju je pri svoji odborovi seji dne 2. januarja 1920. sklenila, da se ima objaviti v strankinem organu »Slovenski Narod« in »Novi Dobie«: Schmautz Hans, tehnik iz Šoštanja, uživa podporo kraljevine SHS. Letnin 4000 K za študije na tehniki v Gradcu. Notorično je, da je bil vedno nemško - radikalnega mišljenja in da se sedaj po preobratu izdaja kot strogega Nemca, dasi je sin slovenskih staršev, in niti noče slovenski govoriti. Vprašamo, če so bile te okoliščine znane, ko se mu je podelila omenjena državna podpora in če ne, predlagam, da se mu sedaj podpora odvzame in podeli vrednejšemu državljanu.

= **Vsak po svoje.** V nedeljo popoldne je bil v Mestnem domu javen ženski shod proti draginji in namestniki »potvornosti« volilne pravice za ženske. Shod je sklical odbor krajevne politične organizacije JSDS. Ni nam bilo znano za kako »potvornost« volilne pravice za ženske gre, ker dosedaj smo samo slišali, da se v ministrstvu šele razpravlja o splošni ženski volilni pravici; na tem shodu pa smo iz ust sodežic Urbančeve, Kranjčeve itd. slišali, da zahtevajo enako volilno pravico kot moški tudi ženske, nikdo pa ni na shodu povedal, da se v tem pogledu vršijo v ministrskem vetu posvetovanja. Seveda se strinjamo v tem pogledu z njimi tudi nesocialisti, kakor se strinjamo tudi s točkami nedeljske resolucije, sprejete na tem shodu: protestujemo proti draginji in verižnikom, smo za izmenjavo blaga med posameznimi državami, v kolikor nam tega blaga tukaj preostaja, smo pred vsem zato tudi za povzdigo prometa na železnicah (in seveda v zvezi s tem tudi proti štrajkom, s katerimi socialisti tako radi operirajo pri vsakem najmanjšem opravičenem ali neopravičenem povodu), smo za povzdigo industrije v deželi in, ker nam ravno tako kot socialistom primanjkuje, zlasti za povzdigo sladkorne industrije; tudi mi smo za izmenjavo kron z dinarji v razmerju 1:1; velleke zaloge življenjskih potrebščin, naj se brez nadaljnjega dajo pod žeporo, če se z njimi cene navijajo, in blago naj se odstopi po zmernih cenah potrebnim slojem neglede na to, ali so to socialisti ali ne; blago, ki se zaupleni verižnikom, naj se ravno tako

razdeli, toda brezplačno. Seveda smo tudi mi že ponovno zahtevali, da se verižniki ne le izženejo iz svojih stanovanj, da se tako odpomore nekoli-ko stanovanjskemu pomanjkanju, ampak naj se v svaričen pogled tudi občutno kaznujejo; za trgovce naj se določi najvišji procentni dobiček, vse cene naj bodo označene in — seveda smo prav z vsem srcem tudi za to, da dobijo ženske splošno, direktno in tajno volilno pravico. Nikakor pa ne vidimo, da bi bila zato absolutna potreba, da pristopi žentstvo k internacionalnim socialistom ali komunistom, kakor da bi se nikdo drugi ne mogel bojevati za ženske pravice. — Isti dan se je vršilo v Ljubljani in gotovo tudi drugod po deželi več shodov za žensko volilno pravico, ki jih je sklicala neka druga stranka. Shodi so imeli isti namen, kakor oni v Mestnem domu: pridobiti si čim več žentstva. Vršili pa so se ti zadnjeimenovani shodi po raznih cerkvah, kjer so duhovniki s prižnico priporočali »gorečo, gorečo molitev, da bi ljubi Bog priporil ženskam splošno, enako in tajno volilno pravico.« — Vsak po svoje, seveda!

= **Sporazum in pogajanja v spornem ozemlju.** »Edinost« od 8. t. m. piše: Z ozirom na to, da bi moglo priti do neposrednega pogajanja med Jugoslovani in Italijani, je dobro poudariti, da bo eventualni sporazum veljaven in trajen le, če mu pritrdijo tudi prizadeti deli naroda in hkrati ves narod. Brez sporazuma na znotraj, med narodom in tistim njegovim delom, za čigar usodo gre, je vsak sporazum na zunanji, med državami vnaprej obojen. Zato je samo ta način pogajanja priporočati in odobravati, ki pri njem zastopniki celega naroda ne nastopajo sami, brez zastopnikov njegovega prizadetega dela niti ti ne sami brez onih. Če grešijo v tem oziru eni ali drugi, je to enako škodljivo za stvar in samo nasprotnikom v korist. Posebno je treba svariiti pred tem, da bi se posamezniki ali zastopniki posameznih delov spornega ozemlja spuščali v ločeno pogajanje, če tudi o navidezno bolj lokalnih vprašanjih. Posredujejo naj vedno zastopniki take organizacije, ki nudijo popolno jamstvo za to, da bodo pred vsakim korakom na zunanji takali preje potrebnega stika in sporazuma na znotraj. Enako svarilo velja vsem. Živimo tostran in onostran črte in kakor v domovini tako tudi v tujini, prav vsi, v izjemnih razmerah, ki onemogočujejo vsestransko pravilno spoznavanje. Zato moramo jasno in odločno zahtevati, da naj se vsi, ki zastopajo narod ali njegove dele, zavedajo potrebe trajnih stikov in vzajemnega sodelovanja vseh državljanov. Zmagovito sredstvo

zastopnikom, oni naj pa vedno ohranijo stike z nami — ne mi brez njih, ne oni brez nas!

= **Razgovori o jadranskem vprašanju.** LDU, Pariz, 11. januarja. (DKU. — Brezlično.) Razgovori Clemenceauja, Lloyd Georgeja in Nittijs o jadranskem problemu se vrše zaupno.

= **Slovaški separatisti.** Pri nas imamo nekaj življenj, ki niso navdušeni niti za narodno še manj pa za državno jedinstvo. Vendar pa je razmeroma teh elementov pri nas malo. So to razni doktorji Saksij in Franki, ki so preje ščuvali in hujskali proti državi v Gradcu, dokler jih ni Avstrija sama spodila, sedaj pa nadaljuje svoje delo na Reki pod zaščito pesnika pustolovca D'Annunzija. Tudi Čehi niso brez separatističnih elementov, kar izpričuje afera župnika Hlinke in dr. Jehličke. In kakor so naši Franki in Saksij romali najprvo v Avstrijo in se od tam napotili na Reko, prav tako so tudi čehoslovaški separatisti si poiskali zavetje v Švici. Tam so osnovali slovaški Narodni svet, kateremu načeljuje neki Viktor Dvorčak. Ta Dvorčak je priobčil v »Neue Zürcher Zeitung« članek pod naslovom: »Ali obstoja čehoslovaška nacija?« V tem članku pravi med drugim: »Obstoja pač češka in tudi slovaška nacija, ki jih je pa treba tako geografsko, kakor tudi jezikovno in kulturno strogo ločiti drugo od druge. Medsebojno razumevanje med obema narodoma je vsled principijelnih težko skoraj nemogoče. V medsebojnem občevarju je n. pr. prav tako praktično potreben čehoslovaški besednjak, kakor dansko - švedski ali italijansko - romunski, ker obstoja samo en češki in en slovaški, a nobeden čehoslovaški jezik. Slovaški jezik pripada namreč — k jugoslovanskim jezikom (!), dočim je češčina uvrstila severno slavjan-

skim jezikom. Razlike v jeziku in v veri, v življenjskih nazorih in kulturi, v gospodarskih eksistenčnih pogojih preteklosti in bodočnosti izkazujejo v načelu vsako čehoslovaško jedinstvo. Čehoslovaška nacija in čehoslovaška država« so enostavno fantomi, s katerimi skušajo češki politiki zlasti pa gg. Masaryk in Kramar, maskirati svoje panslavistične in imperijalistične težnje. V tem tonu nadaljuje Dvorčak svoje ekspektacije, ki pa bodo prav tako mase zalogle, kakor pri nas ščuvanje Frank - Saksijev skupine.

= **Laščiki Srbi se hočejo naseliti pri nas.** LDU, Beograd, 12. januarja. Zastopniki lužinskih Srbov, ki so prišli te dni v Beograd, so izrazili željo, da bi se skupno s svojimi rodbinami naselili v naši državi. Ministrstvo za agrarno reformo je vzelo to željo v pretres. Naselitev teh naših soplemenjakov ne bi bila težka, ker so njihove družine bogate in bi ne bile državi v breme.

= **Čehoslovaško posojilo v Ameriki.** LDU, Praga, 11. januarja (DKU). Kakor doznajajo »Narodni Listy«, se je čehoslovaški vladi posrečilo, dobiti v Ameriki novo posojilo 25 milijonov dolarjev.

= **Proces proti Viljemu II.** »Daily Express« javlja: V angleških službenih krogih se resno razmišlja o načrtu, da bi se izvedel proces proti bivšemu nemškemu cesarju Viljemu II. na krovu ene izmed angl. vojnih ladij. Najbolj prikladna v to svrhu bi bila oljpnica »Queen Elisabeth«.

= **Boljševška zarota na Bolgarskem udušena.** »Politika« javlja iz Pirota: Stavka v Bolgariji, ki je imela popolnoma boljševiški značaj, je doživela poraz. Vojaki železniškega polka so vzeli v svoje roke ves promet, a vojniki brzojavnega polka vse poštne postaje. Vlada je dovolila vsakemu mobiliziranemu vojaku 20 levov dnevno.

ZASTOPNIKI POKRAJINSKE VLADE V SPLITU PRI AMERIŠKEM ADMIRALU.

LDU, Split, 12. januarja. (DDU.) Včeraj je ameriški admiral Andrews povabil na obed predsednika pokrajinske vlade dr. Krstija, delegata kr. vlade generala Miliča, poveljnika jadranskih čet generala Dokića, delegata mornarice linijskega kapetana Dolenc, mestnega poveljnika polkovnika Mihajloviča, poveljnika 13. pehotnega polka podpolkovnika Plesničarja in tajnika pri pokrajinski vladi prof. Mišetića. General Milič in delegat mornarice Dolenc se zaradi obolevosti nista mogla udeležiti obeda.

MADŽARI V BARANJLI.

LDU, Beograd, 12. januarja. Kakor doznava »Pravda« iz Novega Sada, se gotovi nemirni elementi med baranjskimi Madžari pripravljajo na nepremišljene korake, tako da bi se Baranja dne 25. t. m. odcepila od naše države. Storitni so vsi koraki, da se ta akcija prepreči.

PRVA SEJA SVETA ZVEZE NARODOV.

LDU, London, 12. januarja. (D. Kor. urad. — Brezlično.) Prva seja sveta zveze narodov je sklicana za petek, dne 16. t. m. dopoldne v Parizu. Vršila se bo v posloju ministrstva za zunanje stvari. Sejo bo otvoril z nagovorom zastopnik Francije Leon Botrgois. Veliko Britanijo bo zastopal lord Curzon, Italijo De Martini, Belgijo pa Hymans. Ameriški poslanik v Parizu je naprosil predsednika Wilsona za navodila.

ČEŠKO - AVSTRJSKA POGAJANJA.

LDU, Praga, 11. januarja. ČTU. Dopoldne je avstrijski državni kancelar dr. Renner sprejel pooblaščenca Nemčije Singerja in zastopnika češke manjšine na Dunaju Vahala. Popoldne je obiskal praško občinsko hišo, kjer je konferiral z županom Baxo. Cestital je mestu Pragi, da si je zopet pridobilo svoje zgodovinsko stališče in svojo mednarodno vlogo. Razpravljala sta tudi o stališču narodnih manjšin v Pragi in na Dunaju. Nato je bila dnevna konferenca pri predsedniku Masaryku. Po končani konferenci so referenti poročali dr. Rennerju o pogajanjih komisij. Ob sedemdesetih so bili delegati povabljeni na čaj pri ministrskem predsedniku Tusarju. Zvečer so bili v nemškem gledališču. Obmejna komisija je razpravljala o mejno vprašanje in sklenila sestaviti komiteto obeh vlad, ki bo določila končno mejo. Trgovinska in carinska komisija se je počela z odredbami glede olajšav v carinskih obmejnih manipulacijah ter z uvoznimi dovoljenji.

USTAVA ČEHOSLOVAŠKE REPUBLIKE.

LDU, Dunaj, 11. januarja. Ustavni odsek češkega narodnega shromaždenja je 9. t. m. vprčilo več ministrov sklenil ustanovno listino. Po njej mora vsi vsi državni organi

stvo. Narodno shromaždenje čehoslovaške države sestoji iz poslanske zbornice in senata. Poslanska zbornica tvori 300 članov, ki jih volijo na podlagi splošne, enake in direktne volilne pravice po načelu proporcionalnega zastopstva vse osebe brez razlike spola, ki so dosegle 21. leto. Izvoljeni more biti, kdor je star 30 let; volilna doba traja pet let. Senat bo sestavljalo 100 izvoljenih članov, ki jih bodo volili vsi 26 let stari državljani brez razlike spola. V senat morejo biti voljeni tisti, ki so dosegli 40. leto. Volilna doba traja osem let. Izvoljeni člani okrožnih zastopstev ter okrožni in okrajni načelniki ne morejo biti člani narodnega shromaždenja. Predsednik republike mora sklicevati narodno shromaždenje k dvema rednima zasedanjima meseca marca in oktobra. Če zahteva več kot polovica članov, da se skliče narodno shromaždenje, se mora le-to sklicati v 14 dneh k izrednemu zasedanju. Predsednik ima pravico, oba parlamenta razpustiti, vendar pa ne v zadnjih šestih mesecih svoje volilne dobe. Nove volitve se morajo izvesti 60 dni po razpustu ali po poteku volilne dobe. Vladni predlogi se morajo predlagati najprej poslanski zbornici.

ČEŠKA NARODNA CERKEV.

LDU, Praga, 11. januarja. ČTU. Odbor češke narodne cerkve pozvijo prebivalstvo k izstopu iz rimske cerkve in k pristopu k češki narodni cerkvi.

OBUPNO STANJE AVSTRIJE.

LDU, Dunaj, 11. januarja. Avstrijsko časopisje in občinstvo zantma danes zlasti gospodarsko stanje države, ki je obupno in o katerem priznava tudi vlada, da ne ve, če ga bo mogla urediti. Zadnji čas je kurz avstrijske krone nevdzdržna padal in je danes vreden 2,9 švicarskega centima. Vzporedno rastejo cene vsem potrebščinam; tako je moral Dunaj včeraj podražiti hleb slabega kruha, ki je stal dne 4. januarja že 2,40 K, na 5,25 K in ceno moke za kruho, ki je stala doslej 3 krone, na deset do enajst kron; razen tega namerava mesto iznova povišati vozilno cestne železnice na dve kroni. Razumno je, da to dnevnega draženje ni le usodnega gospodarskega pomena, marveč, da utegne imeti tudi politične posledice. — Avstrija resno dvomi, li je sposobna živeti kot samostojna država. Da si pribavi kredita, živeča in premoga, je pripravljena, zastaviti Holandcem svoj tobačni monopol, ki je eden najznamenitjših virov državnih dohodkov, ameriški družbi svoje vodne moči, dalje svojo dragoceno zbirko nekdanj cesarskih gobelinov in svoje umetnine. Landerbank je prešla v roke francoskega kapitala in je prestavila svoj sedež v Pariz, kar je nadaljnji korak v popolno gospodarsko odvisnost od entente. — Avstrijski finančniki ne vedo izhoda iz stanja, ki vodi v katastrofo. Zastavljanje državnega premoženja in da-

žavnih virov mora polom le pospešiti, nikakor pa ga ne more preprečiti. Tiskanje novih bankovcev, ki je bilo doslej edino sredstvo za krčenje ogromnih deficitov državnega gospodarstva, je seveda kurz avstrijske krone pritiskalo le navzdol. Kot edini pomoček se smatra oddaja premoženja, o katerem pripravlja sedaj finančni minister dr. Reich zakonsko predlogo. »Reichspost« z dne 10. t. m. objavlja zakonski načrt, ki ga namerava finančni minister dr. Reich predložiti zbornici glede oddaje premoženja. Po tem načrtu bi bilo treba oddati: od 20.000 K naprej do 100.000 K stopnjama 5 do 15%, do 700.000 K stopnjama do 33%, do 10 milijonov kron 65%. Osebe, katerih premoženje ne dosega 15.000 K, niso prizadete po zakonu oddaje; ta oddaje prosta vsota se zvišuje za 5000 K za zakonca in vsakega otroka. Premoženje bi se oddajalo v obrokih, preračunjenih na 30 let, vendar bi se moralo prvih 10% oddaje izplačati do 31. decembra 1920. Oddaja premoženja se izvrši lahko tudi z vojnimi posojili, vendar pa le do 75%. Od oddaje premoženja se pričakuje osem do dvajset milijard dohodkov. — Glasila vefinance so začela oster boj proti načrtu finančnega ministra in tudi proti osebi dr. Reicha. Pričakovati je, da pride pri razpravi o tem zakonskem predlogu do ostrih debat.

JUDENICEVE ARMADE NI VEČ.

LDU, Rim, 12. januarja. (DKU. — Brezlično.) Kakor se poroča iz Helsinkisa, je vsled premirja med Estonko in sovjetsko Rusijo postal položaj severozapadne ruske armade naravnost obupen. General Judenič je baje ukazal svojim četam, naj se umaknejo na estonsko ozemlje, kjer bi bile seveda razorožene. Dalje je general Judenič povpavljal pri vezniških velesilah, da-li naj se severozapadna ruska fronta sploh smatra kot za vedno razpuščena.

DENJIKINOVA VLADE V JALTI.

LDU, Pariz, 12. januarja. (Dun. kor. urad.) Kakor se javlja iz Odeze, se je sedež Denjikinove vlade premestil v Jalto. Železniške zveze s Krimom so že prekinjene; promet je mogoč edino — le še po morju.

Neodrešena domovina.

— **Poboži med domačini in Italijani.** Iz Bakra nam pišejo: Ivan Satič iz Jelšan je hotel zabraniti svoji sestri pohajkovanje z Italijani. Ker mu je vsled tega grozila internacija, se je dolgo časa skrival. Pred kratkim pa ga je vladala v neki gostilni neka ženska in ga ogradila karabinierjem. Ko so prišli, da ga aretirajo, se je postavil v bran z revolverjem in jim srečno ušel. Skrival se je zopet nekaj dni. Ker so pa karabinjerji izvolili njegovo skrivajšče, so ga obkolili in v boju ranili s strelom v nogo in nato usmrtili z bajoneti. Mrtvega so drugi dan še toliko na pokopališču s puškinnimi kopiti. — V Pasjaku so fantje na svetli večer streljali, kar pridre karabinjerji in so ranili dva fanta: enega v nogo, drugega v hrbet. Ostali so zbežali. — V Klani so imeli domači fantje na Silvestrovo zabavo. Naslednjega jutra so bili v gostilni Medvedičevi. Prišli pa so italijanski vojaki in hoteli fante potisniti iz gostilne, pri čemer je bil Vilko Jank trikrat od zdej zaboden. Jank je nato vzel fiterko steklenico in zrušil prega, ki se mu je približal, na tla. Vojaki so nato navalili nani in ga odpehali v Trst. V sled enakih dogodkov, ki so na dnevnem redu, je ljudstvo zelo ogorčeno.

— **Kakor da bi imeli težak kamen na srcu,** tako nam je hudo. Tako je vskliknila neka žena iz zasedene Notranjske te dni v Ljubljani. Lahki zahtevalo od Slovencev, da morajo biti krotki in pohlevni, uslužni in pokorni, drugače gorje jim. Prav nič se ni izpremenilo zadnje čase, ko se je toliko govorilo, da se začne boljše postopanje na zasedenem ozemlju. Laški vojak je naveličan vojne, zato pa je surov in ne ve, kaj bi počel, da bi se prav znesel nad ljudstvom. Višji niso nič boljši. In kar noče biti konca tega trpljenja med Notranjci. Strašno težko že prenašajo laško breme in komaj čakajo trenutka, da se jim odvali kamen s srca.

— **Povratak naših vjetnikov.** LDU, Split, 12. januarja. (DDU.) Včeraj je dospelo semkaj iz Italije preko Šibenika okoli 200 jugoslovanskih vojnih vjetnikov. Po izkrcanju so v sklenjenih vrstah korakali po mestu in prepevali narodne korajnice. Meščanstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Mnogo izmed njih se nahaja v zelo bednem stanju, tako da so zbujali splošno sočutje.

Turistika in sport.

Planinski ples v Celju privedi Sevnjska podružnica Slov. Planinskega društva v soboto, dne 17. januarja ob 20. uri v vseh goratih prostorih Narodnega doma. Sodeluje vojaška godba iz Maribora. Vstop je dovoljen le članom in po njih vpisanim gostom. Vstopnina za člane 6 K, za nečlane 12 K.

Sobo v sredini mesta ličen. Ponudbe pod "Januar/280" na upravo Slovenskega Naroda. 280

Fotografski aparat 4 1/2 x 6 za plošče boljše vrste, dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe pod "Foto-aparat 4 1/2 x 6" pošiljate, Kranj. 262

Napredaj je 10 mesecev stara, močna fermačka lovka pasica, napol izučena, izvrstna za v vodo. — Poljanska cesta, gostilna pri Ljajaku. 277

Proda se po nizki ceni, skoro nova, lepa, svilena **nerodna noša** za gosp. srednje velikosti. Kje, pove uprava Slovenskega Naroda. 278

Prodajalica, večja manufakture, specializirane in izdelane, s triletno prakso, zeli primerne službe. Ponudbe pod "Triletna praksa/258" na upravo Slovenskega Naroda. 258

Gostilna z majhnim posestvom ali tudi brez posestva na Jesenicah, v Borovljah, Trbovljah, Zagorju, Rogatcu, ali Hrastniku se želi takoj ali pa na spomlad vzeti v najem ali kupiti. — Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda. 228

Zenitna ponudba. Mlad boljši obrtnik želi znanstva za dekletom ali vdovo v svrhu ženitve. Doda polovica ali ne glavni povod. — Ponudbe s sliko pod "Soča 254" na upravo Slovenskega Naroda. 254

Večja množina bukovich drva se proda. Ponudbe na Ferdinand Ferjan, Jesenice, Gorenjsko. 256

PRODAJALKA, izurjena v mešani stroki, starejša moč, sedaj kot voditeljica male trgovine, želi spremeniti sedanjo službo. Ponudbe pod "Dobra moč 265 št. 75." na upravo Slovenskega Naroda. 265

Nemško-slovenski slovar "Wolf-Janežičev" se kupi nad ceno. Ponudbe pod "P. G. 148" na Anončno ekspedicijsko Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 276

Trgovci, pozor! Proda se 15.000 kg naj-finejše slanine po naj-ugodnejši ceni. Cenj. ponudbe pod "Naj-ugodnejša cena 257" na upravištvo Slovenskega Naroda. 257

Dobro upeljana modistinja je na prodaj. Kje, pove upravištvo Slovenskega Naroda. 263

Dijakinja se takoj sprejme na hrano in stanovanje. Poizve se: Stari trg 4/II. nadstropje. 262

Kupi se napokrita kočja. Naslov pove upravištvo Slovenskega Naroda. 282

Mladenič s tremi razredi meščanske šole išče službe. — Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 255

Harmonika (hromatična), se takoj kupi, Pavel Čretnar, Ljubljana, cukrarna, Ambrožev trg. III. nadst. 271

Hrano, dobro meščansko, išče bančni uradnik. — Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod šifro "R. P. 1920/270". 270

Soba eventualno s hrano išče stalno v Ljubljani nameščen uradnik. Ponudbe na J. Škarja, deželni tajnik, sedaj na Mirni, Dolensko. 269

Primerne službe pri kaki tvrdki ali kakem večjem trgovskem podjetju sploh želi 28 let star mladenič. Predizobrazba: nižja gimnazija in 2 letnika trgovske akademije v Gradcu. Ponudbe z navedbo pogojev pod "Vestno delo/266" na upravo Slovenskega Naroda. 266

Zahvala. Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše preljubljene mame, svakinje in tete, gospe

Helene Pečenko izrekamo vsem najprisknejšo zahvalo. — Posebej pa se zahvaljujemo gg. častnikom voj. intendantce za darovani venec in vsem, ki so spremili drago pokojnico na zadnji poti. Ljubljana, dne 10. januarja 1920. Zahvaljujoči ostali.

Kupim vilo v Ljubljani ali bližnji okolici. Naslov pove upravištvo Slovenskega Naroda. 198

Proda se 6 mesecev stara pasica prijazne volčje pasme. Sosa, dež. vlada, Metelkova cesta. Ogleda se lahko do poldne. 207

Solihničar za odvetniško pisarno v Ljubljani se sprejme pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod "1980 280" na upravištvo Slovenskega Naroda. 283

Vožja trgovina z mešanim blagom v kakem prometnem kraju se vzame v najem ali se pa pod ugodnimi pogoji eventualno s posestvom vred kuni v last. Ponudbe pod "Vožja trgovina 1920/160" na upravo tega lista. 163

Tvornica perila M. Alekovec sprejme več delavk za izdelovanje perila, vezilje in likarico za neokrobljeno perilo. Kupuje tudi dobro ohranjene Singerjeve stroje. 281

Pisarniški vodja tajnik, korespondent, vešč. več jezikov, trgovsko vsestransko verziran, zaupna oseba, se išče za manufakturno veletrgovino. Obširne ponudbe na "Poštni predal 35" Ljubljana. 268

posestvo pripravno za kmetovalca, obrtnika ali trgovca. Posestvo leži ob glavni cesti. Dve uri od Ljubljane. Eventualno se tudi proda. Naslov pove upravištvo Slovenskega Naroda. 234

Zahvala. Za vse dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi moje oziroma naše preljube nepozabne mamice, stare mamice, gospe **Marije Tomažič** izrekam tem potom najsrčnejšo zahvalo. Zahvaljujem se vsem posebno pa svojim velečastitim gospodom prijateljem in častnikom, ki so se udeležili njene zadnje poti k večnemu počitku. V Ljubljani, dne 12. januarja 1920. August Tomažič.

Nacionalni blagajni se razpisuje se kupi. Ponudbe pod "Nacional 1920" na upr. "Sl. Nar." 246

Lepo salonsko opretilo (belgijsko staklo, staklo okvir) se proda. Ogleda se lahko med 2.—3. uro pop. Kje, pove upravištvo Slovenskega Naroda. 217

Kupimo takoj motor 10 konjskih ali za surovo olje. Ponudbe na Kranjsko trgovsko tovarnico in hvarne robe v Ljubljani. 264

Proda se dobro ohranjen godbeni avtomat firme Popper, cena 6500 K. — Istotam 15 hl Majerkega sadnega mošta à K 4-50 l. Oboje franco kraj prodaje. Ponudbe pod "avtomat in mošt" na anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 238

Montist ali kantarist se takoj sprejme pod zelo ugodnimi pogoji. Reflektira se samo na moči, ki so v računanju popolnoma zanesljive in ki so že delovale v pisarnah lehnih trgovin. Ponudbe z navedbo plače je poslati na: Poštni predal 1, Celje. 23

Stanovanje s tremi sobami, kuhinjo in dvema shrambama, v zelo prometnem delu mesta, se zamenja za stanovanje z eno sobo, kuhinjo in shrambo. Istotam se tudi proda nekaj pohištva. Pismene ponudbe pod "Prostori del 274" na upravištvo Slovenskega Naroda. 274

V službo se sprejme: kavarstvena natakarica, kavarstvena kuharica, kuharica za pice, pomožna sobarica, ribalka. Pogoji: Zanesljiva samostojna delavka. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 234

Staro lito železo kupuje v vsaki množini in po najboljših cenah. Zvezdnar na Miti ob Dravi. 225

Proda se skoro ncv bakren žganjarski kotel, premakljiv, montiran na železno peč z vsebino 106 litrov, ima mešalno pripravo in pigo za odtoč (Schlemprohr). Dolžina hladilnih cevi (kake) 6 m. Naslov v upravi lista. 248 že naj se prepisi izpričeval. 222

Dobri orodni kovarji za izdelovanje poljedelskega orodja (plužnih delov, lopat, sekir itd.) se sprejmejo v delo ob ugodnih pogojih v železnici na RAVNAN (Guštanj-Ravne, Koroško, Jugoslavija.) Vpoštevali se bodo le kovarji, ki so že izdelovali poljedelsko orodje na vodnih kladivih. Zglasiti se je pisмено, priložiti 6 m. Naslov v upravi lista. 248 že naj se prepisi izpričeval. 222

Trgovci! Pozor!
Ugodna prilika!
Proda se lepa, skoro nova **opreva za manjša trgovina**. Več se poizve pri tvrdki IVAN PERDAN, Ljubljana. 279

Vabilo na redni letni občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani, ki bo dne 27. januarja 1920 ob 7. uri zvečer v mestni posvetovalnici, Mestni trg.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnikov. 261
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo o delovanju gremija v letu 1919.
4. Računski sklep za leto 1919.
5. Proračun za leto 1920.
6. Kolektivna pogodba ljubljanskih trgovskih nastavljenecv glede plačilnega in delovnega razmerja: a) razprava o njej; b) volitev 6 odposlancev v svrhu morebitnih pogajanj s trgovskimi nastavljenici.
7. Volitev 10 odposlancev v "Zvezo trgovskih gremijev in združenj".
8. Gremijalna trgovska nadaljevalna šola za trgovske vajenke.
9. Raznosterosti.

V slučaju nesklepnosti se vrši uro pozneje drug občni zbor ravno tam ter z istim dnevnim redom, ki pa sklepa veljavo ne glede na število navzočih članov.

Ivan Jelačić, ml. načelnik.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, meseca januara 1920.

Povišenje glavnice od K 20,000.000 na 30,000 000

Poziv na subskripciju

25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400- naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10,000.000-

P. n.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavnica od 20,000.000— povisuje se izdajanjem novih 25.000 dionica po K 400— nom., dakle za K 10,000.000— na K 30,000.000—.
2. Posjednicima starih dionica pripada pravo na 2 stare dionice optirati 1 novu uz cijenu od K 445— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1920. do dana uplate.
3. Upisna mjesta primaju takodjer upise novih dioničara uz tečaj od K 475— po dionici sa 5% kamata od 1. januara 1920. Ovim će ravnateljstvo od eventualno neoptiranih komada dodijeliti komade prema svojoj uvidjivosti.
4. Subskripcija počinje 10. januara, a svršava 31. januara 1920. a za subskripcije u Americi traje rok do 15. veljače 1920.
5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1920., te im pripada pravo na dividendu za istu.
6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. januara 1920. odnosno 15. februara 1920. Uplate za nedodijeljene nove dionice povratiti će se skupa sa 3 1/2% kamata od dana uplate do povratka novca.
7. Subskripcija se objavlja odnosno primaju prijave:

U ZAGREBU: na blagajni zavoda

- BEOGRADU: Prometna banka
- BRODU n/S.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke
- DUBROVNIKU: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala
- LJUBLJANI: Ljubljanska kreditna banka d. d. Kranjska deželna banka Kmetka posojilnica
- OSIJEKU: Banka J. Kraus i drug Sve filijale zagrebačkih banaka
- na RIJEČI: Hrv. centralna banka d. d.
- u RUMI: Zadruga banka d. d.
- SARAJEVU: Hrvatska centralna banka

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije:

Točno ispunjenu i potpisanu prijaviću uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili međutimnicu starih dionica.

9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.

10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdavanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvne zaklade pabivši troškove emisije i pristojbe, te dotacije mirovinakog zavoda.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

U SPLJETU: Zadruga savez

• ZEMUNU: Zemunska štedionica

dok uplate mogu uslijediti takodjer kod svih zagrebačkih zavoda te njihovih filijala

U sjedinjenim državama:

U NEW-YORKU: Guaranty Trust Co.

Emil Kiss, banker

• PITTSBURGHU PA: Union Savings Bank

• AKRON O.: Depositors Savings & Trust Co.

• MC KEESPORT PA.: Jos. Roth & Co.

• YOUNGSTOWNU: Dollars Savings Bank

• ROCHESTER PA.: All Nations Bank